

Kärkölen kunnan alueelle myönnettävän mikroliikenneluvan lupaehdot

Kärkölen kunnanhallitus xx.xx.2025 § xx
Kärkölen kunnanvaltuusto xx.xx.2025 § xx

Voimaantulo 1.1.2026

1. Taustaa mikroliikenneluvista

Mikroliikkumista ohjaavaan lainsäädäntö (Laki liikenteen palveluista 320/2017, myöhemmin liikennepalvelulaki) astui voimaan 1.8.2025 alkaen. Sen myötä mikroliikennevälineiden vuokraustoiminnasta tehtiin luvanvaraista ja annettiin toimivalta kunnalle, jonka alueella toimintaa harjoitetaan, myöntää mikroliikennelupia ja valvoa niiden noudattamista.

Mikroliikenteellä tarkoitetaan liikkumista polkupyörällä, kevyellä sähköajoneuvolla tai moottorilla varustetulla polkupyörällä. Laissa on säädetty mikroliikenneluvan hakemisesta, myöntämisestä, ehdoista, peruuttamisesta ja muutoksenhausta. Kunta voi lainsäädännössä asetettujen lupaehtojen lisäksi asettaa omia lupaehtoja perustuen paikallisiin tarpeisiin. Ehdot voivat koskea mm. vuokrattavien ajoneuvojen pysäköintiä, ajonopeuksia tai alueita, joilla käyttäminen on sallittua. Lupaehdoista kerrotaan tarkemmin alla.

2. Lainsäädännön yleiset ehdot mikroliikennelupien myöntämiselle ja hakemiselle

2.1 Luvanvarainen toiminta

Liikennepalvelulain 18 b §:n mukaan Yhteiskäyttöisten ajoneuvolain 28 §:n 1 momentissa (polkupyörä / sähköavusteinen polkupyörä) ja 29 §:ssä tarkoitettujen ajoneuvojen (Kevyet sähköajoneuvot) sekä moottorilla varustettujen polkupyörien ammattimaisen vuokralle tarjoamisen edellytyksenä kunnan hallinnoimalla alueella on, että palveluntarjoajalla on voimassa oleva **mikroliikennelupa**. Mikroliikennepalvelulla tarkoitetaan myös esimerkiksi kaupunkipyörien tarjoamista kuluttajille käyttöön vastikkeellisesti.

Lupaa ei edellytetä toimijalta, joka vuokraa ajoneuvoja henkilökohtaiseen pitkäaikaiskäyttöön leasing-palveluna tai vuokraa kevyitä sähköajoneuvoja kivijalkaliikkeestä päiväkäyttöön. Ammattimaisella vuokraamisella ei tarkoiteta esimerkiksi taloyhtiöitä tai vastaavia toimijoita, jotka tarjoavat ajoneuvoja lainaksi pienelle valikoidulle ryhmälle ihmisiä. Yksityiset kiinteistöt tai kunnalliset vuokratilayhtiöt tai valtion kiinteistöt eivät kuulu mikroliikenneluvan piiriin.

Mikroliikennelupaa vaaditaan palveluntarjoajilta, jotka vuokraavat yhteiskäyttöisiä mikroliikkumisvälineitä **kunnan hallinnoimalla alueella**. Mikroliikennelupa kattaa myös maastoliikennelain mukaiset kunnan yleiset alueet, kuten puistot ja virkistysalueet. Luvan tulee olla voimassa ennen kuin ajoneuvot tuodaan alueelle.

2.2 Mikroliikenneluvan hakeminen ja myöntäminen

Mikroliikenneluvan myöntää hakemuksesta se kunta, jonka alueella ajoneuvoja tarjotaan vuokralle. Lupa on voimassa enintään viisi vuotta kerrallaan sen myöntämisestä. Kunta määrittelee luvan voimassaolon pituuden ottaen huomioon kunnan liikenteelliset olosuhteet, liikennetiheys, liikenteen sujuvuus, sekä mikroliikenneluvan haltijoiden lukumäärä kunnassa.

Kunta saa periä maksun hakemuksen käsittelystä. Kunnan perimä maksu voi vastata enintään lupahakemuksen käsittelystä kunnalle aiheutuvia kokonaiskustannuksia. Lupamaksut on määriteltävä erikseen hyväksytyssä taksassa ”Mikroliikennelupien taksa”.

Mikroliikenneluvan lupamenettely on tarkoitettu tehtäväksi mahdollisimman kevyeksi sitä hakeville yrityksille ja valvontatehtävää suorittaville kunnille, joten hakemuslomakkeella pyydetään vain lainsäädännön vaatimat välttämättömät tiedot sekä selvitys siitä, miten kunnan määrittelemiä lupaehtoja pystytään noudattamaan. Hakemuksessa on ilmoitettava vähintään seuraavat tiedot:

1. hakijan nimi ja yhteystiedot;
2. tieto vuokralle tarjottavien ajoneuvojen laadusta ja ajoneuvojen enimmäismäärästä;
3. tieto toiminta-alueesta kunnassa;
4. tieto toiminnan alkamisajankohdasta; ja
5. lupaharkinnan kannalta tarpeellinen selvitys palveluntarjoajan valmiuksista huolehtia 18 e §:n nojalla mikroliikennelupa mahdollisesti liitettävien lupaehtojen noudattamisesta.

Toiminnanharjoittajan tulee ilmoittaa kunnalle viipymättä, mikäli lupahakemuksessa ilmoitetuissa tiedoissa tapahtuu olennaisia muutoksia, esimerkiksi palveluntarjoajan yhteystiedoissa tai muissa valvontaan vaikuttavissa asioissa. Pienistä muutoksista ajoneuvojen toiminta-alueisiin tai enimmäismääriin ei tarvitse ilmoittaa.

2.3 Luvan peruuttaminen ja sanktiot luvattomasta toiminnanharjoittamisesta

Mikroliikennelupa voidaan peruuttaa liikennepalvelulain 18 f §:n mukaisesti, jos luvanhaltija ei noudata mikroliikenneluvan lupaehtoja ja ei kunnan antamasta huomautuksesta huolimatta korjaa puutteita annetun määräajan puitteissa. Havaitun puutteen on oltava olennainen, jotta lupa voidaan peruuttaa.

Kunnan tulee antaa toiminnanharjoittajalle kirjallinen huomautus, jossa havaitut puutteet kehoitetaan korjaamaan asetetussa määräajassa, mikäli luvan ehtoja ei ole noudatettu. Luvan peruuttamiseen ryhdytään vain, mikäli toiminnanharjoittaja ei ole korjannut puutteita asetetussa määräajassa ja puutteet ovat olennaisia. Peruuttamisen on perustuttava riittävään hallintolain mukaiseen kuulemiseen, selvittämiseen ja mahdolliseen tarkastukseen.

Liikennepalvelulain 262 §:n mukaan se, joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta tarjoaa vuokralle yhteiskäyttöisiä ajoneuvolain 28 §:n 1 momentissa tai 29 §:ssä tarkoitettuja ajoneuvoja tai moottorilla varustettuja polkupyöriä ilman voimassa olevaa 18 b §:ssä tarkoitettua mikroliikennelupaa, on tuomittava, jollei teko ole vähäinen eikä siitä muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, luvattomasta ammattimaisen liikenteen harjoittamisesta sakkoon tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi.

3. Kunnan omat lupaehdot mikroliikenneluvulle

3.1 Luvan voimassaolon määrittäminen ja muutokset

Mikroliikennelupa voidaan myöntää enintään viideksi vuodeksi kerrallaan. Kärkölässä mikroliikennelupien lupakausi on 3 vuotta, ellei palveluntarjoaja hae lupaa lyhyemmäksi ajaksi.

Lupaehtoja voidaan muuttaa toimivaltaisen toimielimen tai viranhaltijan toimesta kesken lupakauden, mikäli se on välttämätöntä esimerkiksi liikenneturvallisuuden, liikenteen esteettömyyden tai kadun tai muun alueen kunnossa- ja puhtaanapidon kannalta. Tällaisia tilanteita voivat olla esimerkiksi kadulla suoritettavat työt (rajataan käyttöalueita väliaikaisesti), muut maankäytön muutokseen tai teknologian kehittymiseen liittyvät välttämättömät syyt.

3.2 Pysäköinti

Toiminnanharjoittajan tulee pyrkiä siihen, että se ohjeistaa käyttäjää pysäköimään ajoneuvon liikennesääntöjen mukaisesti ja niin, että pysäköinti ei vaaranna liikenneturvallisuutta. Toiminnanharjoittajan tulee mahdollisuuksien mukaan pyrkiä siirtämään liikenneturvallisuutta vaarantaviin kohtiin pysäköidyt / hylätyt ajoneuvot. Toiminnanharjoittajan tulee huomioida liikenteen esteettömyys ja ohjeistaa ajoneuvojen vuokraajia käyttämään ja pysäköimään ajoneuvot liikenteen esteettömyyden huomioiden.

Toiminnanharjoittajan tulee ohjeistaa henkilöstöään huoltoajoneuvojen pysäköinnissä liikennesääntöjen mukaan niin, että siitä ei aiheudu vaaraa tai haittaa muulle liikenteelle. Toiminnanharjoittajan tulee mahdollistaa helposti käytettävä palautekanava, johon asukkaat voivat ilmoittaa suoraan väärin pysäköidyistä ajoneuvoista.

Kunnalla on oikeus ajoneuvojen siirtolain (Laki ajoneuvojen siirtämisestä 1508/2019) 5 a §:n mukaan suorittaa lähi- tai varastosiiro välittömästi, jos mikroliikenneajoneuvo on pysäköity mikroliikenneluvan lupaehtojen vastaisesti tai pysäköity kunnan hallinnoimalle alueelle ilman voimassa olevaa mikroliikennelupaa. Lähi- ja varastosiiirrosta perittävä korvaus on määritelty erillisessä hylättyjen ajoneuvojen siirtokorvaukset sisältävässä taksassa. Maksu määräytyy ajoneuvojen siirtolain 11 §:n perusteella.

3.3 Käyttöajat

Kunnan talvikunnossapidon mahdollistamiseksi toiminnanharjoittajan tulee huomioida, ettei vuokraajoneuvojen pysäköinnistä tai käyttämisestä aiheudu häiriötä aurauksille tai muille talvikunnossapitoon liittyville töille tai kunnan talvikunnossapitokalustolle. Etenkin hiekanpoiston aikaan toiminnanharjoittajan tulee kiinnittää huomioita siihen, ettei ajoneuvojen käyttö tai pysäköinti aiheuta häiriötä kunnossapitotyölle.

Ajoneuvojen siirtolain 6 §:n mukaan, jos pysäköidystä ajoneuvosta aiheutuu haittaa tiealueella tapahtuvalle kunnossa- tai puhtaanapidolle, korjaus- tai rakennustyölle taikka kunnan luvalla järjestettävälle tapahtumalle, voi kunta toimittaa ajoneuvon lähisiirron. Yksityisesti kunta voi toimittaa lähisiirron yksityistienpitäjän perustellusta pyynnöstä.

3.4 Käyttösovelluksen vähimmäisvaatimukset

Toiminnanharjoittajan käyttämän käyttösovelluksen tulee mahdollistaa ohjeiden antaminen käyttäjälle, esimerkiksi kypärän käyttämisestä, ajoneuvon pysäköimisestä, liikennesääntöjen noudattamisesta ja muun liikenteen huomioimisesta. Sovelluksen avulla tulisi pyrkiä ohjaamaan vuokraajan sääntöjen mukaista ajoneuvojen käyttämistä.

3.5 Vahinkotilanteista ilmoittaminen

Toiminnanharjoittajan liikennevakuutuksen ja mahdollisen korvauskäsittelijän tiedot tulee olla helposti saatavilla, esimerkiksi sovelluksessa tai palvelun verkkosivuilla. Lisäksi käyttäjiä tulisi ohjeistaa korvaushakemuksen tekemisestä ja vahinkotilanteista ilmoittamisesta.

4. Muutoksenhaku mikroliikennelupaa koskevassa asiassa

Kunnan päätökseen mikroliikennelupaan, sen muuttamiseen tai sen peruuttamiseen liittyen saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003). Muutoksenhaussa hallintotuomioistuimeen sovelletaan oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettua lakia (808/2019).

Muutoksenhakuohjeet liitetään aina päätökseen.

Päätös voidaan panna täytäntöön oikaisuvaatimuksesta tai valituksesta huolimatta, joka koskee myös luvan peruuttamispäätöstä.